

městnance jeho služební úřad (ústav, podnik), a to jen tehdy, jestliže změna služebních poměrů, nastalá přímo před zahájením cvičení, nejen přítomnosti povolání naprosto vyžaduje, nýbrž činí také zastoupení naprosto nemožným. Žádosti uvedené podávají k rozhodnutí státní (veřejné) úřady II. stolice domovskému zemskému vojenskému velitelství zaměstnancovu, ústřední úřady ministerstvu národní obrany. Žádosti ostatních státních (veřejných) úřadů třeba podati u domovského doplňovacího okresního velitelství zaměstnancova. Státní a jiní veřejní zaměstnanci mohou vyčkati vyřízení žádosti, jež jejich úřad (ústav, podnik) podal, na svém služebním místě. Byla-li žádost zamítnuta, jsou dotčení zaměstnanci povinni nastoupiti do činné služby ve lhůtě stanovené pro ono cvičení.

Není-li vojenskou správou jinak stanoveno, podrobí se mužstvo v záloze povinnému cvičení zásadně u své kmenové setniny (útvary), důstojníci a rotmistři u svého kmenového tělesa.

Je-li kmenové těleso osoby cvičením povinné mimo oblast zemského vojenského velitelství místa jejího trvalého bydliště, lze ji na odůvodněnou žádost, potvrzenou politickým úřadem I. stolice místa tohoto by-

dliště, povolit, aby mohla cvičení vykonati u nejbližšího vojskového tělesa (ústavu) stejného druhu zbraně (služeb) v divisií oblasti místa pobytu, a to v době, která byla stanovena pro cvičení v této divisií oblasti. Ve zcela výjimečných případech může býti takové povolení uděleno i tehdy, je-li kmenové těleso dotčené osoby v oblasti téhož zemského vojenského velitelství. Uvedenou žádost podává mužstvo v záloze a náhradní záloze u politického úřadu I. stolice místa trvalého bydliště, který ji po vyšetření postoupí přímo příslušnému vojskovému tělesu. Tento útvar rozhoduje o žádostech s konečnou platností po dohodě s vojskovým tělesem, u něhož má býti cvičení vykonáno. Nedosáhne-li se dohody, třeba žádost zamítnouti.

Doporučuje se podati žádosti o odklad cvičení na příští rok, nebo o povolání na cvičení ve zbraní na určitý měsíc, nebo o povolení vykonati cvičení u jiného než u vlastního kmenového tělesa již v měsíci prosinci t. r. u příslušného politického úřadu I. stolice (magistrát hlavního města Prahy, a venku u okresního úřadu) místa trvalého pobytu, aby tak tyto žádosti byly zaslány po vykonaném šetření do 15. ledna 1932 k velitelství, které o nich rozhoduje.

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

264.

Zaměstnanec, který byl zjednan na určitou dobu, má podle §§ 1158 a 1162 všeob. obč. zák. právo na ponechání ve službě tak dlouho, dokud ujednaná doba neuplyne nebo pokud pro zaměstnavatele nevznikne důležitý důvod k předčasnému propuštění podle § 1162 všeob. obč. zák. Toto právo zaměstnancovo nemůže býti pracovní smlouvou ani zrušeno ani omezeno. Rozhodnutí ns z 8. IX. 1931, č. j. Rv I 1087/30. Sb. min. sprav. 1000.

Mezi stranami není sporné, že smlouvou ze dne 1. března 1929 byl žalobce zjednan žalovanou ke službám jako šofér nákladního auta pro sezonu 1929 za měsíční plat a naturální byt a že zároveň byla ujednaná výpovědní doba čtrnácti dnů. Rovněž není sporné, že žalobce byl ze služeb žalované propuštěn před uplynutím zmíněné sezony a že mu žalovaná vyplatila mzdu jen za dalších čtrnáct dnů.

Byl-li žalobce zjednan žalovanou ke službám na dobu lázeňské sezony v Mar. Lázních, která podle žalobcova přednesu trvá od 15. dubna do 30. září 1930, šlo o služební poměr ujednaný na určitou dobu. Podle předpisů §§ 1158 a 1162 obč. zák. skončí se služební poměr ujednaný na určitou dobu buď uplynutím této doby před jejím projitím z důležitých důvodů. O tento druhý případ v souzené věci nejde a rovněž nejde o výjimky stanovené v druhém odstavci § 1158 obč. zák. pro služební poměr smluvený na

zkoušku nebo jen na dobu přechodné potřeby. Zaměstnavatel může podle posledního odstavce § 1158 obč. zák. výpovědi zrušiti jen služební poměr, jehož doba není ujednaním určena. Pro zaměstnanec, který byl zjednan na určitou dobu, plyne z uvedených ustanovení §§ 1158 a 1162 obč. zák. právo na ponechání ve službě tak dlouho, dokud ujednaná doba neuplyne nebo dokud pro zaměstnavatele nevznikne důležitý důvod k předčasnému propuštění podle § 1162 obč. zák. Toto jeho právo nemůže býti podle § 1164 obč. zák. pracovní smlouvou ani zrušeno ani omezeno. Zaměstnavateli není to na úkor, neboť, chce-li si zachovati právo k výpovědi, je na něm, by si ujednal smlouvu na dobu neurčitou. Z uvedeného vyplývá pro souzený případ, že ustanovení služební smlouvy ze dne 1. března 1929 o čtrnáctidenní výpovědi není proti žalobci platné.

265.

Zákonem č. 221/24 nebylo dotčeno právní postavení dosavadních úředníků býv. okresních nemocenských pokladen. Ústřední sociální pojišťovně nepřislouží právo k jednostranné změně služební poměru těchto úředníků (ani podle § 69 cit. zák.). Rozhodnutí ns z 7. V. 1931, Rv I 1611/30. Váž. obč. 10760.

V § 69 (1) zákona čís. 221/1924 bylo stanoveno, že Ústřední sociální pojišťovna ustanovuje u nemocenských pojišťoven podle jejich velikosti správce, pokud se týká ředitele, pokladníka a

hlavního účetního. V § 70 bylo stanoveno, že správce jest vedoucím úředníkem nemocenské pojišťovny a obor působnosti vedoucího úředníka byl tam zákonně vymezen. Pro skupiny těchto vedoucích úředníků měla podle § 69 (4) Ústřední sociální pojišťovna vypracovati vzorné služební a disciplinární řády, podléhající schválení ministra sociální péče a ministra financí, k čemuž však nedošlo. Ale zákon čís. 221/1924 nechtěl se dotknouti právního postavení dosavadních zaměstnanců okresních nemocenských pokladen, jež byly přeměněny v okresní nemocenské pojišťovny, a tudíž ani právního postavení dosavadních vedoucích úředníků. Plyne to jasně z důvodové zprávy výboru sociálně politického a výboru rozpočtového poslanecké směrny — tisk 4795 — kde se praví na str. 45, že »nabytá práva nynějších zaměstnanců nemocenských pokladen nemají býti dotčena«, a na str. 53, že »dosavadní smlouvy zaměstnanců, nebyvše zákonem zrušeny, zůstávají i nadále v platnosti«. Rovněž ve zprávě výboru sociálně politického a výboru rozpočtového senátu — tisk 1989 — bylo na stránce 2. připomenuto, že na právním postavení nynějších zaměstnanců nemá býti nic měněno. (Viz o tom též spis mán. rady dr. Jana Brablece »Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří«, vydaný nákladem Ústředního svazu českých nemocenských pokladen v Praze, str. 59, pozn. 1). Teprve v novele ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 Sb. z. a n., byl odstavec čtvrtý § 69 změněn proti dřívějšímu stavu v ten smysl, že se služební a disciplinární řády, které budou vypracovány Ústřední sociální pojišťovnou, mají vztahovati také na ony vedoucí úředníky, kteří již jsou ve službě, a že při úpravě požitků úředníků posléze zmíněných jest mítí slušný zřetel k jejich dosavadním nárokům. Z toho všeho plyne, že právo jmenovati vedoucí úředníky pro okresní nemocenské pojišťovny bylo zákonem čís. 221/1924 vyhrazeno Ústřední sociální pojišťovně pro případy, kde by bylo třeba místo vedoucího úředníka nově obsaditi, nikterak však nelze ze zákona dovoditi, že okamžikem, kdy zákon čís. 221/1924 nabyl účinnosti, pozbyli dosavadní řádně ustanovení vedoucí úředníci okresních nemocenských pokladen tohoto svého postavení a že ho mohli dosíci opětne teprve, až by byli Ústřední sociální pojišťovnou vedoucími úředníky znova jmenováni.

266.

Pro pojem naturálního bytu jest lhostejno, je-li úplata za závodní byt označována jako »bytné« nebo »činže«. Rovněž nerozhoduje, že zaměstnavatel po skončení služebního poměru ponechal zaměstnanci naturální byt výjimečně a prozatím na určitou dobu.*) Rozhodnutí ns z 8. 1931, Rv I 766/31. Váž. obč. 10676.

Na pravém rázu původního právního poměru stran nemohla nic změnití později ani ta okolnost, že byla úplata žalovaným za závodní byt placená, označována žalobkyní ve výplatní listině jako bytné (Quartiergeld) nebo jako činže (Mietzins) v prohlášení ze dne 30. března 1925, neboť nezáleží na tom, jak strany úplatu pojmenovaly, nýbrž čím byla podle své pravé povahy. Usuzuje-li odvolací soud, že jde v souzeném případě o nájemní byty, i z toho, že ač služební poměr byl již dávno zrušen, dělníci přes to užívají bytu se souhlasem závodu, nelze mu přisvědčiti. Neboť nepozbývá naturální byt

— a o takový jde — své povahy tím, že zaměstnavatel zaměstnanci po skončení služebního poměru naturální byt ponechá výjimečně a prozatím na určitou dobu.

267.

I. Zákonem č. 91/1918 nie je zakázané, aby odmena za prácu pres čas nebola smluvená pevnou sumou a pre pevnú časovú jednotku.

ii. Pre mieru výpovednej lehoty je rozhodná skutočná činnosť zamestnanca a nie, jako bol vo službe nazývaný, alebo označovaný alebo úradu hlásený.

III. Prácu, konanú v dobe kedy zamestnanci prislúchala dovolená, nelzá považovať za prácu pres čas. Rozhodnutí ns z 6. III. 1930, Rv IV 709-29. Právny obzor 385.

Správně poukazuje dovolací žádost na všeobecnou zásadu zákona č. 90/1918 Sb. z. a n., že pravidlem je osmihodinný den pracovní a že práce přes čas musí býti zvláště placena, ale neprávem má za to, že je zákonem zakázáno, aby se odměna za tuto práci nesmluvila pevnou sumou a pro pevnou časovou jednotku.

Zákon, stoje na zásadním stanovisku, že pravidelná práce trvá osm hodin denně, stanoví důsledně, že překročí-li práce tento pravidelný čas, musí také býti zvláště zaplácena, neboť jinak by zaměstnanec konal tuto práci bezplatně.

To je smysl zákona v těch ustanoveních, kde určuje, která práce se pokládá za práci přes časovou a kde nařizuje, že tato práce se zvláště platí (§ 6, č. 3 a § 7, č. 4 zák.).

Kromě předpisů o práci noční a ochraně žen a dětí a mladistvých pracovníků je provedení řečené zásady a opatření, aby zákon byl dodržován, hlavním a podstatným účelem a smyslem zákona, nikoliv však také ustanovení o výši mzdy a způsobu, jak se má platiti. To, jakož i určení mzdy za pravidelný pracovní čas, je ponecháno volné dohodě stran. Zásada tato je výslovným obsahem § 2 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n.

Podle zjištění prvního soudu, převzatého soudem odvolacím, byl si žalobce toho vědom, že ujednaný plat zahrnuje v sobě odměnu za veškerou práci, ke které ho jeho služební poměr zavazoval, zejména i odměnu za případnou práci přesahující denně osm hodin a správně dovodil z tohoto zjištění odvolací soud, že žalobce přijímal svůj plat s vedlejšími výhodami jako úhrnnou mzdu za všechnu svou práci. Jinaký výklad přičítal by se zásadě poctivého právního styku, zde tím příkřeji, že žalobce kromě vlastního služebního platu dostával i remunerace a další výhody.

V otázce výpovědní lhůty poukazuje se na správné důvody napadeného rozsudku s důvodem, že pro míru této lhůty je rozhodnou skutečná činnost zaměstnavatele, nikoliv to, jak byl ve službě jmenován nebo označován, nebo úradům hlášen.

Mylným je konečně názor dovolací žádosti, že práce v tom čase, kdy patřila zaměstnanci dovolená, je také prací mimořádnou, rovnající se práci přesčasné a že musí býti také zvláště zaplácena.

Účelem dovolené upravené zákonem č. 67/1925 Sb. z. a n. je podle zákonodárných úvah — tisk 5112 — stejně jako dovolené horníků podle zákona č. 262/1921 Sb. z. a n., aby placenou dovolenou zvýšila se tělesná i mravní zdatnost dělnictva a tím k práci a produktivnosti vlastního národního hospodářství.

*) Srov. č. 229 Sb. P. P.

Podle zákonné úpravy je nárok na tuto dovolenou nárokem pro každý rok samostatným a vázaným na určité podmínky. (§ 1, 3, 7 a 11 zák.) Proto také každá dovolená je právem samostatným a nemá s prací bez čas nic společného.

V § 11 stanoví zákon důvody, které vylučují pracovníka z dovolené toho kterého roku a důvodem takovým je zejména to, že zaměstnanec patřící mu dovolenou bez důvodu nenastoupil.

Z toho je zřejmo, že tímto svým nárokem a služební výhodou může zaměstnanec volně nakládati a právem proto uznal odvolací soud, že žalobce nemá nároku na zvláštní odměnu za dovolenou, které nepoužil, protože ani netvrdil, že o dovolené žádal a byly mu odepřeny.

268.

Ochrana, kterou poskytuje § 22 zákona o závodních výborech č. 330/1921 Sb. z. a n. členu závodního výboru proti výpovědi a propuštění, nezávisí od toho, zda člen vykonává skutečné funkce v závodním výboru čili nic. Výpověď daná členu závodního výboru po dobu jeho členství bez souhlasu rozhodčí komise není sice neplatná, stává se však účinnou teprve po té, kdy členství se skončilo. Rozhodnutí ns z 18. IX. 1931, č. j. Rv III 112/31—5. Sb. min. sprav. 1004.

Zákonná ochrana členů závodního výboru proti propuštění a výpovědi po dobu jejich členství ve výboru není po zákonu vázána na skutečné vykonávání této funkce, stačí, že kdo členem je (§ 22 zák. 330/21).

Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

270.

Vstoupí-li nemocný, jenž pobíral nemocenské již po roční dobu § 95, I., č. 2 poj. zák. stanovenou, neuzdraviv se, do nového pracovního poměru, neobživne tím nárok na nemocenské. Rozhodnutí VPS z 28. VII. 1931, Cpo 295/31. Sb. ÚSP C 35.

Pojištěnka Anna W. byla po dobu od 1. 4. 1929 do 2. 4. 1930 léčena na tuberkulosu plic a pojišťovnou podporována, načež jí bylo nemocenské podle § 95, I., č. 2 poj. zák. zastaveno. V době od 12./6.—1./7. 1930 pracovala u fy W., načež od 7./7.—3./8. 1930 byla ošetřována ve veřejné nemocnici v P. Od 1./4. 1929 až do svého propuštění z nemocnice byla neustále nemocna tuberkulosou plic.

Žaloba nemocnice na náhradu nákladů ošetřovacích byla zamítnuta z těchto důvodů:

Skutečnost, ze které se nárok na dávky nemocenského pojištění odvozuje (pojistný případ), v daném případě onemocnění tuberkulosou, nastala nejpozději 1./4. 1929. Z tohoto pojistného případu plyne podle § 95, I., č. 2 poj. zák. nárok na nemocenské pro dobu nejdéle 1 roku od třetího dne neschopnosti, t. j. do 2. dubna 1930. Tímto dnem nárok zanikl. Nemohl obživnouti ani nastoupením nového pracovního a pojistného poměru, neboť jinak bylo by vymezení roční podpůrčí lhůty (§ 95 I., č. 2 poj. zák.) ve skutečnosti zmařeno. Pojištěnec, jenž by po tomto období, třeba jen po krátkou dobu práce konal a tím pojistný poměr založil, pobíral by pak nemocenské dále po jeden rok, po jehož uplynutí by se postup mohl opakovati. Tím by nemocenské pozbylo svého rázu dočasné výpomoci, kterou mu zákon na rozdíl od

Žalobce byl podle zjištěného skutkového stavu správcem cukerního skladiště žalované společnosti, tedy obchodním pomocníkem velkého závodu s důležitou službou a má proto po zákonu (§ 113 živn. z.) nárok na 3měsíční výpověď — kteráž, ježto byl členem závodního výboru do 2. září 1927, mohla mu býti dána bez souhlasu rozhodčí komise až po skončení tohoto členství.

Výpověď, daná mu v době jeho členství dne 1. března 1927, není sice neplatnou, avšak stane se účinnou až potom, kdy toto členství skončilo, to jest až dnem 2. září 1927. Žalobce má tedy ve smyslu § 123 živn. zák. nárok na plat za další 3 měsíce výpovědní lhůty.

269.

Při zabavení služebních platů jest pokládati výkon exekuce za započatý, když exekuční usnesení, v němž jest exekuční soud určen, dojde na tento soud. Rozhodnutí ns z 27. IV. 1931. Nd II 39/31. Váž. obč. 10735.

Příslušnost k rozhodování o návrhu na zrušení exekuce řídí se (§ 45 druhý odstavec ex. ř.) podle toho, zda návrh byl učiněn před počátkem výkonu exekuce či po něm, to jest podle § 35 ex. ř. podle toho, zda byl učiněn dříve než žádost o výkon exekuce došla exekučního soudu, či až poté. Při zabavení pohledávek, o něž tu jde, se exekuční soud nežadá o výkon, jest tedy výkon pokládati za započatý podle § 35 ex. ř., když exekuční usnesení, v němž jest exekuční soud určen, dojde o tomto soudu.

dávky invalidního pojištění (§ 109 násl. poj. zák.) propůjčiti chtěl. Ze tento názor je správný, plyne jasně též z § 98 poj. zák. Vždyť ani tenkrát, když pojištěnec během 8 týdnů poté, kdy výplata nemoc. byla zastavena, poznovu onemocní, kdyby tedy, nebyti fikce § 98, nastal nový pojistný případ, neprodlouží nový pracovní poměr jednorocní podpůrčí lhůtu plynoucí z dřívějšího onemocnění. Tím méně může tedy novým pracovním poměrem nastati prodloužení důsledků dřívějšího pojistného případu.

271.

Pojištěnec, jenž dosud pracuje a vydělává více než třetinu mzdy zdravého zaměstnance, není invalidní ve smyslu § 109 poj. zákona; nerozhoduje, že jest zaměstnán pouze z milosti. Rozsudek VPS z 22. VI. 1931, č. Cpo 211/31-1. Sb. ÚSP CI 36.

První soud uznal žalobce, který byl zaměstnán ve státním hřebčinci jako jezdec a ošetřovatel hřebců a utrpěl v lednu 1929 úraz (zlovení levé nohy v kotníku) invalidním ve smyslu § 109 poj. zák. jednak se zřetelem na výpověď svědka inž. J. S., který potvrdil, že žalobce není schopen od úrazu zastávati dřívější službu jezce a ošetřovatele koňů, že byl jen z lidskosti ponechán ve službách hřebčince, ač může konati pouze lehčí práce (uklízí stáje, čistí koně, přístroje), která jest pro hřebčinec bezcenná, poněvadž hřebčinec potřebuje pouze jezdců a ošetřovatelů hřebců, nikoliv osoby, která je schopna konati pouze lehčí práce, jednak se zřetelem na posudek znalce lékaře dr. J. N., který ocenil ztrátu všeobecné pracovní schopnosti žalobcovy asi 25% a ztrátu výděleč-

nou v jeho povolání a ve všech povoláních, při nichž je nucen používatí levé dolní končetiny, 80%, ježto neschopnost práce jest zde trvalá.

Rozsudek prvního soudu napadá odvoláním žalovaná strana, která vytýká mu nezákonnost, již spatřuje v mylném výkladu § 109 poj. zák.

Odvolání jest oprávněno. Netřeba se zabývatí vývody odvolatelky, stačí zdůraznití, že žalobce, jak plyne z výpovědi svědecké J. S., jsa zaměstnán dosud ve státním hřebčinci, má denní plat 28 Kč, který jest o málo nižší než plat zdravého zaměstnance, jež uvádí správa okresní nemocenské pojiškovny v U. ze dne 15. listopadu 1929, předkládající žalované straně žádost žalobcovu za invalidní důchod částkou denních 50 až 52 Kč. Z této zprávy plyne dále, že žalobce jest počínajíc 11. dubnem 1929, t. j. den nato, co mu podle zápisu v důvěrném lékařském dobrozdání ze 7. listopadu 1929 byla zastavena nemocenská podpora, u shora uvedeného pojiškovny pojištěn pro případ invalidity a stárí ve vzdové třídě D, t. j. v nejvyšší vzdové třídě.

Žaloba jest předčasná, neboť podle § 109 poj. zák. jest invalidním, kdo nemůže si vydělati práci přiměřenou svým silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem v témže obvodě obyčejně vydělává. Žalobce jest dosud výdělečně činný, jest téměř tak honorován jako úplně tělesně zdravý jezdec a ošetřovatel hřebců a jest i v nejvyšší vzdové třídě dále pojištěn pro případ invalidity a stárí. Stačí, že pracuje a vydělává více jak třetinu mzdy zdravého zaměstnance. Nerozhoduje, že jest zaměstnáván z milosti a pouze do doby, než bude pravoplatně rozhodnuto o jeho žalobě o invalidní důchod.

272.

Stačí-li pojišovacímu soudu ke zjištění stupně výdělečné neschopnosti výpověď lékařského znalce, není povinen, ba ani oprávněn vyslechnouti žalobce k účelu průvodnímu jako stranu. Rozsudek VPS. z 22. VI. 1931, č. j. Cpo 225/31-1. Sb. ÚSP. C/I 38.

Je nesporno, že výdělečná schopnost žalobkyně je chorobou snížena. Rozhodnutí sporu závisí pouze na zodpovědění sporné otázky, zdali toto snížení dosáhlo takového stupně, že žalobkyně nemůže prací přiměřenou jejím silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání, vydělati ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem obyčejně vydělává (§ 109, odst. 2 poj. zák.).

První soud otázku tuto zodpověděl záporně, a to na základě výpovědi lékařského znalce dr. J. A. v první stoličce slyšeného, který ztrátu výdělečné schopnosti u žalobkyně označil pouze 40%.

Vrchní pojišovací soud neshledává příčiny pochybovatí o správnosti tohoto lékařského posudku. Podle protokolu v I. stoličce sepsaného byly při tomto soudním roku přečteny veškeré listiny stranami v tomto sporu předložené, jmenovaný lékařský znalec pak vyšetřil přítomnou žalobkyni a podal svůj název a posudek u přítomnosti obou stran, při čemž tyto podle § 269 c. ř. s. měly možnost klásti lékařskému znalci otázky, o nichž pokládaly, že přispívají k objasnění nebo doplnění lékařského posudku.

Odvolatelka nevytýká, že by jmenovaný znalec byl snad předpojatý anebo že by ji nebyl

důkladně prohlédl. Odvolatelka shledává vadnost, totiž neúplnost řízení pouze v tom, že první soud nevyslechl žalobkyni jako stranu o jejích bolestech a o tom, zdali a pokud je s to práci vykonávati a výdělek si opatřiti.

Avšak žalobkyně byla v I. stoličce při ústních jednáních osobně přítomna a přednesla sama svou žalobu, ve které tvrdí, že pro nemoc nemůže vykonávat žádnou práci. Lékařský znalec, jak shora již podotknuto, žalobkyni »vyšetřil«, tudíž zajisté se jí také dotázal po jejích tvrzených bolestech. Zdali a v jakém stupni choroba její znemožňuje jí býti výdělečně činnou, může zodpovědět pouze lékař na základě odborných lékařských vědomostí a nebylo třeba k zjištění výdělečné neschopnosti vyslechnouti žalobkyni podle § 371 c. ř. s. jako stranu. Výtka v písemném odvolání činěná, že řízení v I. stoličce je neúplné, poněvadž žalobkyně nebyla vyslechnuta k účelu průvodnímu jako strana, je již proto neodůvodněna, poněvadž odvolatelka ani v písemném odvolání neudává určitých okolností, o kterých měla býti jako strana slyšena. Tvrzení, že měla bolesti a že nemohla práci vykonávati a výdělek si zaopatřiti, je příliš po-
všechné.

Důkaz výsledkem stran je podle § 371, odst. 2 c. ř. s. důkazem podpůrným. Stačila-li prvnímu soudu k řešení zmíněné sporné otázky výpověď lékařského znalce, nebyl první soud ani oprávněn připustiti důkaz výsledkem stran.

273.

I. Není invalidní podle § 109 poj. zákona, kdo, jsa k dosavadní práci nezpůsobilý ze dvou třetin, je jen z 50% nezpůsobilý k přiměřeným pracem jiným. Zda skutečně takové zaměstnání pojištěnec najde, nerozhoduje o nároku na invalidní důchod. Kraječní v továrně na obuv je přiměřenou prací zaměstnání skladníka, pomocného dělníka. Rozsudek vps. z 22./VI. 1931, č. j. Cpo 310/31-1. Sb. ÚSP. C/I 37.

Mezi stranami není sporu o tom, že výdělečná způsobilost žalobcovy je pro nemoc snížena. Sporné je toliko, zdali snížení toto dosahuje takového stupně, že nárok žalobcův na důchod invalidní je podle § 109, odst. 2. poj. zák., oprávněn.

Prvý soud zjistil na základě posudku lékařského znalce MUDr. R. M., že žalobce trpí jako hlavní tělesnou vadou význačným třesem končetin hořeních, kterážto vada způsobuje 66% výdělečnou nezpůsobilost při jeho dosavadní činnosti kraječské. Prvý soud zakládá své rozhodnutí na názoru, že nutno pouze přihlížeti k práci, kterou žalobce dosud konal a v níž je pro tento spor bezvýznamné, že podle posudku jmenovaného soudního znalce výdělečná nezpůsobilost žalobce k jiné práci, na př. skladníka, pomocného dělníka a pod., činí 50%.

S řečeným názorem prvního soudu nelze souhlasiti. Neboť podle ustanovení § 109, odst. 2., za invalidního se považuje, kdo pro nemoc nebo jiné vady tělesné nebo duševní nemůže prací přiměřenou jeho silám, schopnostem, výcviku a dosavadnímu povolání vydělati ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec téhož druhu s podobným výcvikem obyčejně vydělává. Nestačí tudíž, aby tu byla nezpůsobilost v naznačeném stupni k dosavadní práci.

V případě, o který šlo, je posudkem jmenovaného lékařského znalce zjištěno, že nezpůsobilost žalobcovy k jiným zaměstnáním, shora příkladmo uvedeným, činí pouze 50%. Zaměstnání na příklad skladníka, pomocného dělníka

a pod. dlužno považovati za přiměřené dosavadnímu zaměstnání žalobcovu v továrně na obuv.

Ostatně žalobce v protokolu o ústním jednání před pojišťovacím soudem dne 25. listopadu 1930 sepsaném sám udává, že v lednu 1930 vystoupil z továrny na obuv, poněvadž firma zastavila výrobu.

Tvrdí-li, že hledal u jiných zaměstnavatelů, na př. v hotelu a v drožďárně, práci, při čemž byl pro slabost odmítnut, nutno podotknouti, že nárok na důchod invalidní podle cit. zákonného ustanovení nezávisí na tom, zdali pojištěnec skutečně najde zaměstnání čili nie, nýbrž jedině na tom, zdali tu je naznačena nezpůsobilost k výdělku pro nemoc nebo jiné vady tělesné nebo duševní. Zdali tu je taková nezpůsobilost, lze zjistiti toliko na základě odborných lékařských vědomostí, že pro hospodářskou krizi práce v továrně byla zastavena a žalobce snad z téhož důvodu nemůže najíti jinou práci, neodůvodňuje jeho nárok na důchod invalidní podle § 109, odst. 2. poj. zák.

274.

Pojišťovací soud může provéstí důkaz o invaliditě pouze znalcem povšechného lékařství, i když jde o speciální choroby (oční), zvláště když žalující pojištěnec ani nenavrhl slyšení odborného lékaře. Rozsudek vrch. poj. soudu ze dne 22. VI. 1931, č. j. Cpo 58/51-1. Sb. ÚSP. C/1 59.

Rozsudek prvního soudu napadá odvoláním žalobce a namítá, že posudek slyšeného soudního znalce lékaře je nedostatečný proto, že není znalec odborným a speciálním lékařem očních chorob, že žalobcům oční neduh je nezhojitelný a že se musí žalobce chrániti, aby úplně neoslepl, konečně, že podle dobrozdání očního specialisty dr. G. má se žalobce zdržeti každé těžké práce, při níž se práší, nechce-li se vydati v nebezpečství, že oslepné. Navrhuje o tom důkaz uvedeným dobrozdáním a žádá, aby bylo vyžádáno od okresní nemocenské pojišťovny v M. Odvolání není oprávněno.

Odvolatel souhlasil, aby jeho zdravotní stav byl vyšetřen shora uvedeným znalcem lékařem, aniž žádal, aby znalcem lékařem byl ustanoven lékař očních chorob. Odvolatel, jenž byl přítomen, když znalec lékař před prvním soudem podával svůj posudek o jeho zdravotním stavu a jeho invaliditě, měl-li za to, že lékař znalec nebral zřetele na okolnosti shora uvedené, tvrzené již v žalobě, mohl vhodnými otázkami uplatniti svoje námítky, jež opět v odvolání přivádí k platnosti. Neučinil-li tak, bylo lze míti

za to, že s posudkem souhlasil. Znalec lékař však také neopominul zjistiti rozsah očního neduhu, konstatovav snížení ostroty zrakové na levém oku a sledav pravé oko normálním a vyslovuje se o pracovní schopnosti odvolatelově, vzal v úvahu vliv očního neduhu na snížení této schopnosti jeho. Vyvodil-li pak znalec lékař, byt i nebyl odborným lékařem očních chorob, ze zjištěných skutečností, že pracovní schopnost odvolatelova klesla pouze o polovinu, nelze pokládati jeho posudek za nedostatečný potud, že by bylo třeba jej dáti přezkoumati jiným znalcem. První soud neměl také příčiny pochybovati o správnosti posudku, když odvolatel nevytýkal neúplnost a nesprávnost posudku před prvním soudem a sám, nenabízejíce jiného důkazu, uznal mlčky posudek znalce za postačující. První soud pak také nepochybil, když prováděl důkaz o tvrzené invaliditě odvolatelově pouze znalcem povšechného lékařství a když svůj úsudek o tom, že odvolatel není invalidním, vybuodoval jedině na tomto posudku.

Dodává se ještě toto: Odvolatel zaměstnává se jako pomocný dělník a byt i tvrdil, že se má zdržeti každé těžké práce, při níž se práší, nechce-li se vydávati v nebezpečství, že oslepné, nelze míti za to, že není schopen k jiné práci bez tohoto nebezpečství a že při jiných pracích, které nepřinášejí s sebou toto nebezpečství, není schopen vydělati si ani třetinu toho, co tělesně a duševně zdravý zaměstnanec, pracující rovněž jako pomocný dělník, obyčejně vydělává. Byt i nebyl odvolatel schopen těžké práce, je dostatek prací lehkých, jež mohou odvolateli i při jeho očním neduhu, třebaš nezhojitelném, jenž podle jeho tvrzení pouze oslabuje jeho ostrost zraku o 50%, poskytnouti výdělek vyšší jedné třetiny výdělku zdravého zaměstnance. Nerozhoduje také, že snad nemůže konati těžké práce, nýbrž zda je schopen vydělati si tou nebo onou prací aspoň třetinu toho, co zdravý zaměstnanec podobně zaměstnaný skutečně vydělává. Pokud pak je dána tato možnost výdělku, nelze odvolatele uznati invalidním ve smyslu § 109, odst. 2 poj. zák.

Pokud odvolatel v odvolacím řízení nabízí důkaz o svém očním neduhu dobrozdáním dr. G., je důkaz tento nepřipustný ve smyslu § 226, odst. 5 poj. zák., neboť nové průvody lze nabízetí před odvolacím soudem jen, když strana beze svého zavinění nemohla je uplatniti před soudem pojišťovacím. Že tak učiniti nemohl v řízení před prvním soudem, odvolatel ani ne tvrdí.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Nastoupení vojenské presenční služby jest důležitou příčinou podle § 1154 b) o. z. o. Rozsudek okres. soudu pro vnitřní Prahu z 2. IX. 1931, C VII 2115/31.

Mezi stranami jest sporno, zda nastoupení presenční služby je důležitou příčinou ve smyslu § 1154, lit. b) ob. zák. obč., která zakládá nárok na výplatu mzdy po dobu 1 týdne. Spor se tedy točí o výklad § 1154 b) obč. zák., resp. o jeho poměr k ustanovení zák. č. 61/25. Je proto zodpověděti dvě otázky:

a) zda nastoupení presenční služby vojenské lze vůbec podřaditi pod pojem »důležité příčiny« ve smyslu § 1154 b) ob. zák. obč.;

b) zda tento výklad není v rozporu s ustanovením zákona č. 61/25.

Ad a): Aby bylo zjištěno, zda nastoupení presenční služby lze považovati za »důležitou pří-

činou« pro získání nároku na týdenní mzdu, nutno zkoumati smysl § 1154 b) ob. zák. obč., který vchází z toho, co slova ve své spojitosti vlastně znamenají a ze zřejmého úmyslu zákonodárcova« (§ 6 ob. zák. obč.). A tu není pochybností, že s gramatického hlediska pod pojem »důležité příčiny týkající se osoby« zaměstnancovy a zabraňující mu vykonávati práce úplně, lze podřaditi i nastoupení vojenské presenční služby zaměstnancem. Nemůže dále býti pochybností, že zákonodárce chtěl právě i postihnouti případ vojenské služby presenční jako případ důležité příčiny, neboť to uvádí nejenom materiálie k § 1154 b) ob. zák. obč. (str. 537: Einberuf. z. Militärdienst), nýbrž výslovně tak vytýká zpráva č. 1827 sociálně politického výboru, jímž nově upraven § 1154, lit. b) zák. č. 153/21 ob. zák. obč.

kterážto právě uvádí jako případy »p o v o l á n í k v o j e n s k é s l u ž b ě« ke cvičení ve zbrani, nebo v případě mobilisace. Podle toho filologický i právnícký výklad § 1154 b) ob. zák. obč. vede k tomu, že nastoupení služby přesně — nebylo-li jinak mezi stranami umluveno — je důležitou příčinou týkající se osoby zaměstnance, zakládající nárok na mzdu po dobu jednoho týdne po ukončení pracovního poměru.

Ad b): Aby shora výtčený smysl ustanovení § 1154 b) ob. zák. obč. byl v rozporu s ustanovením zákona č. 61/25 a jím derogováno, bylo by třeba, aby:

1. bylo zákonem č. 61/25 tak výslovně stanoveno (§ 9 ob. z. obč.);

2. nebo aby aspoň zákonem č. 61/25 byl smysl zák. 1154 b) ob. zák. obč. zákonodárcem vyložen jiným způsobem (autentická interpretace § 8 ob. zák. obč.);

3. nebo konečně by případ, který dosud, nebyv verbis expressis předřaděn ustanovení § 1154 b) ob. zák. obč., bylo nutno konkludovat per analogiam podřadit pod ustanovení zák. č. 61/25, při čemž arciť nesmí být případ bezpečně rozhodnouti podle slov a podle smyslu zákona (§ 7 ob. zák. obč.).

K tomu pak třeba uvést, že případ sub 1. a 2. uvedený není dán, ježto zákon č. 61/25 ani výslovně neupravuje předpis § 1154 b) ob. zák. obč., ani nečiní tak skrytě, neboť obě ustanovení mají za předmět úpravu materie docela rozdílné. První upravuje m z d o v é nároky zaměstnancovy v případě přerušeni pracovního poměru vůbec, druhý naproti tomu jenom trvání pracovního poměru v případě nastoupení vojenského cvičení a v souvislosti s tímto případem řeší i takovéto m z d o v é nároky. Nemůže proto být ani řeči o jakési autentické interpretaci § 1154 b) ob. zák. obč. § 5 zák. č. 61/25.

Zbývá pak případ ad 3., t. j. zda ustanovení § 5 zák. č. 61/25, že »za dobu, po kterou zaměstnanec pro cvičení ve zbrani (služební cvičení) nemůže svých pracovních povinností vykonávat a nepřísluší jemu plat, počítajíc v to i jiné vedlejší požitky a požitky naturální, vyjímajíc naturální bytí, není-li jinak stanoveno smlouvou neb právními předpisy zvláštních zákonů«, melze výtčeti zásadu, podle níž by bylo jako analogický nyní řešiti verbis expressis nerozhodný případ nároku zaměstnance na mzdu v případě nastoupení přesně služby.

Použití úsudku per analogiam předpokládá, že v zákoně verbis expressis nerozhodnutí případ, který ani filologicko-právním výkladem

nelze bezpečně rozřešiti, jest v podstatných kusech podoben případu základnímu, zejména, že jest tu u obou táz ratio iuris. A tu nelze předeem pustiti se zřetele, že ad a) výtčený smysl § 1154 ob. zák. obč. zahrnuje zcela jasně případ nastoupení přesně služby, takže není dostatek důvodu používati analogie a tím méně jest k ní důvodu, že případ úpravy pracovního poměru v případě nastoupení přesně služby jeví se býti konglomerátem docela jiných zájmů, nežli případ nastoupení služebního cvičení. Jakkoli jistě v obou případech byl pracovní poměr přerušen vojenskou službou, jest služba ta v obou případech duanitivně jiná, lišíc se délkou trvání, takže moderní sociální zákonodárce má vhodnou příležitost k tomu, aby při přerušeni práce na krátkou dobu chránil zaměstnancovo »právo na práci«, pokud je to možné, za nyní platných řádů, a činí tak tím, že omezuje v o l n o s t z r u š e n í pracovního poměru. K tomuto radikálnímu prostředku, t. j. k omezení volně zrušitelnosti pracovního poměru — může zákonodárce sáhnouti jen v případech krátkého přerušeni pracovního poměru a protože jest to prostředek přece jen příliš radikální, eskontuje jeho tvrdost tím, že odmíná za to zaměstnanci nárok na mzdu podle § 1154 b) ob. zák. obč. Ze tak ale činí velmi nerad, dává najevo ve zprávě č. 5092 výboru sociálně politického, branného a rozpočtového k právě uved. zák. č. 61/25, kde praví, že »§ 5 upravil výbor tak, aby výslovné popření nároku na mzdu podle § 1154 b), odst. 1, ob. zák. obč., obsažené v odst. 2, téhož paragrafu vládní osmovy, nebylo také do zákona po j a t o a bylo zeslabeno stylisací shodnutou«. Z toho plyne, že podobnost přerušeni práce jednak vojenskou povinností přesně, jednak služebním cvičením jest jen zdánlivá a s hlediska právní ochrany jeví se obojí přerušeni zcela různorodě, takže tu není podobnosti obou právních případů v podstatných kusech vůbec a co do ochrany nároku na mzdu zvláště, a to tím více, že zákonodárcův úmysl přiči se přímo tomu, aby zásada ztráty nároku na mzdu vyslovená v § 5 zák. č. 61/25 byla rozšiřována.

Podle toho nemůže skutečnost, že zákonodárce v případě nastoupení služebního cvičení, odmíná v § 5 zák. č. 61/25 zaměstnanci nárok na mzdu, výtčena býti za zásadu, podle níž by měl býti jako analogický řešen i případ přerušeni práce nastoupením přesně služby. Výklad § 1154 b) ob. zák. obč. ad a) výtčený tvří i přes předpis § 5 zák. č. 61/25, a proto žalovaná strana neprávem odmítá výplatu itýdenní mzdy žalobci.

Různé.

»Pracovní soudy« v II. vydání. Ve sbírce »Archiv pracovního a sociálně pojišťovacího práva«, který vychází jako příloha časopisu »Pracovní Právo« vydalo Odborové sdružení československé před krátkým časem zákon o pracovních soudech, jehož publikace byla doplněna zejména sněmovními materiáliemi a podrobnými rejstříky. Tento první svazek »Archivu pracovního a sociálně pojišťovacího práva« nalezl takového přijetí, že v krátké době byl celý náklad prvního vydání rozebrán. Aby vyhovělo četným novým objednávkám, rozhodlo se Odborové sdružení českoslov. vydati »Pracovní soudy« v novém druhém vydání. II. vydání bylo již dáno na knihkupecký trh a tím

bylo umožněno všem interesentům aby tato vhodná příručka byla jim v nejkratší době k dispozici. Cena Kč 4.—. Objednávky přijímá a vyřizuje expedice časopisu »Pracovní Právo«, Praha I., Perštýn č. 11.

Vydání Archivu pracovního a sociálně-pojišťovacího práva bylo příznivě přijato také kriticky právníckých časopisů. Příznivě recenze o I. svazku »Pracovní soudy« přinesly »Soudcovské listy« (roč. XII., str. 218), »Právník« (roč. LXX., str. 584), »Veřejná správa« (roč. I., str. 525) v referátu odb. přednosy dr. V. Joachima má za to, že Archiv poslouží za praktickou informační pomůcku i úředníkům správním, pokud nový zákon o pracovních soudech

má pro ně význam a přeje novému podniku dokonalejšího zdaru. V čas. »Richterzeitung« (roč. XIII., str. 272) referuje dr. Hoenigschmied a považuje vydání Pracovních soudů za vhodnou pomůcku pro všechny, kteří budou se příslušnou zákonnou materií zabývat.

Dovolená vysazeného zaměstnance. Podle § 9 zák. č. 67/1925 o placených dovolených zaměstnancích přísluší za dobu dovolené mimo veškeré sjednané přídatky náhrada mzdy odpovídající průměrnému výdělku z posledních čtyř týdnů bezprostředně před nastoupením dovolené podle zásad § 12, odst. 2. zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 Sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. Podle odst. 2. § 12 tohoto zákona pak, je-li smluvna mzda týdenní, považuje se za denní mzdu šestý díl její, jsou-li však práce nebo služby vykonávány po 7 dní, považuje se za denní mzdu sedmý díl týdenní mzdy. Je-li smluvna mzda měsíční, považuje se za denní mzdu dvacátýpátý díl její, jsou-li však práce nebo služby vykonávány po celý měsíc, jest denní mzdu třicátý díl mzdy měsíční. Nebyl-li zaměstnanec po celé takové období plně zaměstnán, jest denní mzdou podíl mezi vydělanou mzdou v tomto období a počtem jeho pracovních dní.

Jde o otázku, jak vypočítá náhradu, jestliže zaměstnanec v rozhodném období předcházejících 4 týdnů pracoval omezeně, čili byl-li na několik dnů v týdnu vysazen. Stalo se totiž v některých případech, že byla náhrada mzdy vypočtena tak, že byl šestý díl průměrné týdenní mzdy považován za mzdu denní a podle toho určena náhrada. Tomuto postupu jest však na překážku poslední věta cit. odst. 2. § 12, neboť vysazený zaměstnanec nebyl po celé týdenní období (6 dnů) zaměstnán a denní mzda jest tedy určena podílem mezi za týden vydělanou mzdou a počtem pracovních dní. Tedy byl-li zaměstnanec vysazen 4 týdne na 3 dny a vydělal př. za rozhodné 4 týdny 800 Kč, jest počítati náhradu takto: průměrný týdenní výdělek obnáší 200 Kč, denní však nikoli $\frac{200}{6}$ Kč, nýbrž $\frac{200}{3}$ Kč, t. j. Kč 66.66 a náhrada mzdy za šestidenní dovolenou pak Kč 399.96. Jestliže vysazení bylo takového rozsahu, že během roku před rozhodným dnem (§ 3) počet hodin odpracovaných zaměstnancem se zmenšil proti pravidelné zákonné době pracovní o více než jednu desetinu, zmenší se náhrada takto vypočtená o jednu desetinu, zmenšil-li se o více než o jednu pětinu, tedy o jednu pětinu.

Současná praxe, která musí počítati ve značném rozsahu s vysazením i s omezenou pracovní dobou nadhodila také další otázku, jak jest počítati náhradu podle § 9 při omezené pracovní době denní, t. j. pracuje-li zaměstnanec v rozhodném období 4 týdnů méně než 8 hodin denně, resp. 48 hodin týdně. V tomto případě rovněž platí zásada poslední věty odst. 2. § 12 zák. č. 221/24, že při počítání průměru jest pro jmenovatele bráti v úvahu pouze počet skutečně odpracovaných období. Ze tomu tak skutečně jest, jest patrné z odst. 2. § 9 zák. č. 67/25, který by postrádal významu, kdyby opak měl být pravdou.

Časopisy.

Sociální revue (roč. XII., č. 10). Dr. J. Kotek: Zkrácení pracovní doby jako prostředek boje proti nezaměstnanosti. Dr. Jaroslav Voska v čl. »Zákon o pracovních soudech« hodnotí význam zákona jako díla kompromisu takto: »Nut-

no přiznati, že přes některé nedostatky zákon o pracovních soudech znamená na poli soudnictví ve sporech z poměru pracovního velmi značný pokrok. Pokrok tento spočívá zejména v tom, že novým zákonem upravuje se rozhodování ve sporech pracovních jednotně na celém státním území a odstraňuje se dualita, která v příčině té v obou právních oblastech Československé republiky dosud jest. Další nepopíratelnou předností nové úpravy soudnictví z poměru pracovního jest, že rozhodování svěřuje se vesměs soudům a odstraňuje se dosavadní rozhodování sporů v některých odvětvích služby a práce úřady správními, a konečně že pro největší počet pracovních a služebních sporů zavádí se rychlé a levné řízení, obdobné osvědčenému řízení u soudů živnostenských, které v četných směrech podstatně jest ještě zlepšeno, a to jak řízení v první stolici, tak i řízení opravné.« Jaromír Hlaváček: »Novelizace § 82 živnostenského řádu.« V hlídce judikatury připojena jest tato úvaha k nálezu n. s. s. z 28. 1. 1931, č. 1290, Boh. A 9015, v »P. P.« č. 212. (Ministr sociální péče není sám bez dohody se zúčastněnými ministry kompetentní zamítnouti žádost za schválení kolektivní smlouvy podle § 7, al. 3 zákona o osmihodinné době pracovní č. 91/18). »Nález tento ukazuje, že i zcela jasný text zákona může být vyložen nesprávně. Zákon vyhradil exprisiss verbis jediné schvalování kolektivních smluv ministerstvu sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry. Jde tu o speciální normu kompetentní, která může být aplikována jediné na případ rozhodování v ní výslovně uvedený, nikdy však na případ jiný. Platí tu v plném smyslu interpretační pravidlo: unius positio est alterius exclusio. Ratio legis jest ta, že podle úmyslu zákonodávce nebylo zapotřebí, aby o neschválení kolektivní smlouvy, jímž pravidelná osmihodinná doba pracovní zůstane vždy beze změny, rozhodovalo ministerstvo sociální péče v dohodě s jinými ministry, kdežto v případech, kde by se pracovní doba na základě kolektivních smluv měla prodloužiti, byly pro schválení příslušných smluv stanoveny přísnější podmínky formální (dohoda ministerstev), aby byla větší záruka, že veřejný zájem, při němž zpravidla půjde o otázky národohospodářské a mnohdy i politické, neutrpí újmy. Kdyby také neschválení kolektivních smluv se mělo dít v dohodě se zúčastněnými ministry, došlo by i k nemožným důsledkům, ježto v případě neshody ministerstev nebylo by možno žádosti o schválení smluv ani příznivě ani zamítavě vyřídit i vůbec ve věci vydati rozhodnutí. Jest na bře dni, že zamítnutí žádosti o schválení smluv patří k oněm správním opatřením, jež podle nálezu n. s. s. č. A 7537/28 Boh. spadají do výlučné kompetence ministerstva sociální péče. Proto nebylo třeba, aby v tomto směru v zákoně o 8hodinné pracovní době bylo něco stanoveno.«

Česká Advokacie (roč. XVI., č. 10). Dr. Josef Pužman »Zjednodušení soudní příslušnosti ve sporech z pracovních poměrů«.

Pensijní pojištění (roč. X., č. 4). Dr. Josef Lippert Úmluva mezi republikou Československou a republikou Rakouskou o sociálním pojištění. Dr. Alois J. Jindřich »Řízení pojišťovacích«. JUDr. W. Schmiedl »Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu a její účinky na právní moc rozhodnutí jí naříkaného«.

Juristen Zeitung (roč. XII., č. 20). Dr. Dominik Eisinger »Anmerkung zu: Gericht, Landesgericht, Verwaltung und Verwaltungsgerichte«.